

EBA/GL/2024/14

---

14 ноември 2024 г.

---

## Насоки

---

относно вътрешните политики, процедури и механизми за контрол, за да се гарантира прилагането на ограничителни мерки на равнището на Съюза и на национално равнище

# 1. Спазване на насоките и задължения за докладване

---

## Статут на насоките

1. Настоящият документ съдържа насоки, издадени съгласно член 16 от Регламент (ЕС) № 1093/2010<sup>1</sup>. Съгласно член 16, параграф 3 от Регламент (ЕС) № 1093/2010 компетентните органи и финансовите институции трябва да полагат всички усилия за спазване на насоките.
2. В насоките е представено становището на ЕБО за подходящите надзорни практики в рамките на Европейската система за финансов надзор или за това как правото на ЕС следва да се прилага в дадена област. Компетентните органи, както са дефинирани в член 4, параграф 2 от Регламент (ЕС) № 1093/2010, за които се отнасят тези насоки, трябва да ги спазват, като ги включат в практиките си по подходящ начин (напр. като изменят своята правна рамка или надзорни процеси), включително когато насоките са насочени основно към институциите.

## Изисквания за докладване

3. Съгласно член 16, параграф 3 от Регламент (ЕС) № 1093/2010, най-късно до 11.04.2025 компетентните органи са длъжни да уведомят ЕБО дали спазват или възнамеряват да спазват тези насоки или, в противен случай, да изложат причините за неспазване. При липса на уведомление в този срок ЕБО ще счита, че компетентните органи не спазват насоките. Уведомленията трябва да се изпратят чрез подаване на формуляра, достъпен на уебсайта на ЕБО, като се посочи референтен номер „EBA/GL/2024/14“. Уведомленията следва да се подават от лица, оправомощени да докладват за наличието на спазване от името на техните компетентни органи. Всяка промяна в статута на спазването на насоките също се докладва пред ЕБО.
4. Уведомленията се публикуват на уебсайта на ЕБО в съответствие с член 16, параграф 3.

---

<sup>1</sup> Регламент (ЕС) № 1093/2010 на Европейския парламент и на Съвета от 24 ноември 2010 г. за създаване на Европейски надзорен орган (Европейски банков орган), за изменение на Решение № 716/2009/ЕО и за отмяна на Решение 2009/78/ЕО на Комисията (ОВ L 331, 15.12.2010 г., стр. 12).

## 2. Предмет, обхват и определения

---

### Предмет и обхват на прилагане

5. В настоящите насоки се посочват вътрешните политики, процедури и механизми за контрол, които финансовите институции, подлежащи на регулиране и надзор съгласно Директива 2013/36/ЕС, Директива (ЕС) 2015/2366 и Директива 2009/110/ЕО, следва да въведат в съответствие с член 74, параграф 1 от Директива 2013/36/ЕС, член 11, параграф 4 от Директива (ЕС) 2015/2366 и член 3, параграф 1 от Директива 2009/110/ЕО, за да гарантират ефективното прилагане на ограничителни мерки на равнището на Съюза и на национално равнище.

### Адресати

6. Настоящите насоки се отнасят до:
  - (i) компетентните органи, както са определени в законодателните актове, посочени в член 4, параграф 2, подточка i) от Регламент (ЕС) № 1093/2010;
  - (ii) компетентните органи, както са определени в член 4, точка 2, подточка vi) от Регламент (ЕС) № 1093/2010, във връзка с Директива (ЕС) 2015/2366 и Директива 2009/110/ЕО;
  - (iii) финансовите институции, които подлежат на регулиране и надзор съгласно Директива 2013/36/ЕС, Директива (ЕС) 2015/2366 и Директива 2009/110/ЕО.
7. Компетентните органи, които отговарят за оценката на вътрешните политики, процедури и механизми за контрол, приети от финансовите институции, за да гарантират прилагането на ограничителни мерки на равнището на Съюза и на национално равнище в съответствие с националната правна рамка, могат да се позовават на настоящите насоки, когато оценяват тези вътрешни политики, процедури и механизми за контрол.

## Определение

Освен ако не е посочено друго, термините, използвани и определени в Директива 2013/36/ЕС, Директива (ЕС) 2015/2366 и Директива 2009/110/ЕО, имат същото значение в настоящите насоки. В допълнение, за целите на настоящите насоки се прилага следното определение:

<b>Ограничителни мерки</b>	означава ограничителни мерки на Съюза, както са определени в член 2, параграф 1 от Директива (ЕС) 2024/1226, и националните ограничителни мерки, приети от държавите членки в съответствие с техния национален правен ред (доколкото те се прилагат за финансовите институции).
----------------------------	---

---

## 3. Въвеждане

---

Дата на прилагане

8. Настоящите насоки се прилагат от 30 декември 2025 г.

## 4. Насоки относно вътрешните политики, процедури и механизми за контрол, за да се гарантира прилагането на ограничителни мерки на равнището на Съюза и на национално равнище

---

### Общи разпоредби

1. Финансовите институции следва да определят и оценят кои области от тяхната дейност са особено уязвими или изложени на ограничителни мерки и на заобикаляне на ограничителните мерки. Въз основа на това те следва да въведат, прилагат и поддържат актуални политики, процедури и механизми за контрол, за да гарантират, че могат да спазват ефективно режимите на ограничителни мерки.
2. Тези политики, процедури и механизми за контрол следва да бъдат ефективни и пропорционални на размера, естеството и сложността на финансовата институция, както и на експозицията ѝ по отношение на ограничителни мерки.

### 4.1 Рамка за управление и роля на ръководния орган

3. Финансовите институции следва да въведат рамка за управление, за да гарантират, че политиките, процедурите и механизмите за контрол за прилагането на ограничителни мерки са адекватни и се прилагат ефективно.
4. Ръководният орган на финансовата институция следва да отговаря за одобряването на стратегията на финансовата институция за спазване на ограничителните мерки и за надзора на нейното изпълнение чрез политиките, процедурите и механизмите за контрол, необходими за осигуряване на прилагането на ограничителните мерки. Всички членове на ръководния орган следва да бъдат запознати с експозицията на финансовата институция по отношение на ограничителните мерки и с нейната уязвимост към заобикалянето им.
5. Когато дейността на финансовата институция се ръководи от едно лице, това лице може да назначи висш ръководител, който да изпълнява функцията на ръководен орган в съответствие с точка 4.

6. Когато финансовата институция е предприятие майка на група съгласно определението в член 2, параграф 9 и параграф 11 от Директива 2013/34/ЕС<sup>2</sup>, ръководният орган на предприятието майка следва да гарантира, че всеки ръководен орган, бизнес направление и вътрешно звено, включително всяка функция за вътрешен контрол на дъщерните предприятия от групата, разполага със съответната информация, за да може да спазва ограничителните мерки. Крайната отговорност за спазването на ограничителните мерки се носи от всеки субект от групата.
7. Когато дадена финансова институция е предприятие майка на група, ръководният орган на предприятието майка следва да гарантира, че дъщерните предприятия от групата извършват собствена оценка на експозицията по отношение на ограничителни мерки, както е посочено в раздел 4.2, по координиран начин и въз основа на обща методология, отразяваща спецификата на групата.

#### **4.1.1 Ролята на ръководния орган в контролната му функция**

8. В рамките на контролната си функция ръководният орган следва да отговаря за надзора и наблюдението на рамката за вътрешен контрол и управление, която финансовата институция е въвела с цел спазване на ограничителните мерки, за да се гарантира, че тя е ефективна, съгласно раздел 4.3.
9. В допълнение към разпоредбите, изложени в Насоки ЕВА/GL/2021/05<sup>3</sup>, ръководният орган на финансовата институция в своята контролна функция следва:
  - а. да бъде информиран за резултатите от последната оценка на експозицията по отношение на ограничителни мерки съгласно раздел 4.2;
  - б. да упражнява контрол и наблюдение, чрез функцията за вътрешен контрол, върху степента, в която политиките и процедурите за ограничителни мерки са адекватни и ефективни съгласно раздел 4.3, с оглед на експозицията по отношение на ограничителни мерки и рисковете от заобикаляне на ограничителни мерки, на които е изложена финансовата институция, и да предприеме подходящи стъпки, за да се гарантира, че се изпълняват коригиращи мерки, когато е необходимо;
  - в. поне веднъж годишно да оценява ефективното функциониране на функцията по нормативно съответствие по отношение на ограничителните мерки, включително вътрешните политики, процедури и механизми за контрол, включително целесъобразността на човешките и техническите ресурси, определени за спазването на ограничителните мерки.

---

<sup>2</sup> Директива 2013/34/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 г. относно годишните финансови отчети, консолидираните финансови отчети и свързаните доклади на някои видове предприятия и за изменение на Директива 2006/43/ЕО на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на Директиви 78/660/ЕИО и 83/349/ЕИО на Съвета.

<sup>3</sup> Насоки ЕВА/GL/2021/05 относно вътрешното управление съгласно Директива 2013/36/ЕС.

10. Когато финансова институция е предприятие майка на група, ръководният орган на това предприятие майка следва също така да изпълнява всички задачи, посочени в точка 9, на ниво група. Крайната отговорност за спазването на ограничителните мерки носи всеки субект от групата.

#### **4.1.2 Ролята на ръководния орган в управленската му функция**

11. В допълнение към разпоредбите, изложени в Насоки ЕВА/GL/2021/05, ръководният орган на финансовата институция в рамките на своята управленска функция следва:
- а. да гарантира, че е информиран за резултатите от последната оценка на експозицията по отношение на ограничителни мерки съгласно раздел 4.2;
  - б. да приеме подходяща рамка за управление на риска и система за вътрешен контрол, достатъчно независима от дейността, която контролира;
  - в. да одобрява политики, процедури и механизми за контрол, които са пропорционални на експозицията на финансовата институция по отношение на ограничителните мерки и са подходящи, за да се гарантира, че финансовата институция спазва ограничителните мерки;
  - г. да гарантира ефективното прилагане на процедурите на финансовата институция за спазване на ограничителните мерки;
  - д. да прилага организационната и оперативната структура, необходима за ефективното спазване на стратегията за ограничителни мерки, приета от ръководния орган;
  - е. да гарантира, че човешките и техническите ресурси, разпределени за спазването на ограничителните мерки, са подходящи и пропорционални на експозицията на институциите по отношение на ограничителните мерки;
  - ж. когато оперативните функции по спазване на ограничителните мерки са възложени на външни изпълнители, да гарантира, че тези договорености са в съответствие с Насоки ЕВА/GL/2019/02 <sup>4</sup> и да получава редовни доклади за ефективността на системата от доставчика на услуги, за да информира ръководния орган.
12. Когато финансовата институция е предприятие майка на група, ръководният орган на това предприятие майка следва да гарантира, че всички задачи, посочени в точка 11, се изпълняват и на равнището на дъщерните предприятия и че въведените политики и процедури са съгласувани с процедурите и политиките на групата, доколкото това е позволено съгласно приложимото национално право.

---

<sup>4</sup> Насоки ЕВА/GL/2019/02 относно договореностите за възлагане на дейности на външни изпълнители, които ще бъдат заменени с Насоки ЕВА/GL/XXXX/XX относно доброто управление на рисковете, свързани с трети страни.



### **4.1.3 Ролята на висшия служител, отговарящ за спазването на ограничителните мерки**

#### 4.1.3.1 Назначаване на висш служител

13. Финансовите институции следва да назначат висш служител, който да отговаря за изпълнението на функциите и задачите, посочени в точки 19—21. Ръководният орган следва да гарантира, че висшият служител има необходимите познания и разбиране за ограничителните мерки, за да изпълнява ефективно своите функции.
14. Ръководният орган може да възложи тази роля на висш служител, който вече има други задължения или функции във финансовата институция (например служител по нормативно съответствие по отношение на изискванията за борба с изпирането на пари/финансирането на тероризма или ръководител по нормативно съответствие), при условие че:
  - а. това е оправдано от размера и сложността на финансовата институция и от резултата от оценката на експозицията по отношение на ограничителните мерки;
  - б. това не накърнява способността на този висш служител да изпълнява ефективно своите задължения или функции; и
  - в. това съчетаване на задачи не поражда конфликти на интереси, например конфликти между оперативните задачи и задачите за контрол, възложени на този служител.
15. Ръководният орган следва да позволи на висшия служител да възлага и делегира задачите, посочени в точки 19—21, на други служители, действащи под ръководството и надзора на висшия служител, при условие че крайната отговорност за ефективното изпълнение на тези задачи продължава да носи висшият служител.
16. Независимо от институционалната уредба, финансовите институции следва да гарантират, че:
  - а. висшият служител може да координира и да си сътрудничи ефективно с функциите за вътрешен контрол; и
  - б. висшият служител е в състояние да докладва и има пряк достъп до ръководния орган в рамките на функцията по управление и контрол.
17. Когато финансовата институция е част от група, ръководният орган на финансовата институция майка следва да назначи висшият служител на ниво група.

#### 4.1.3.2 Ролята на висшия служител

18. Висшият служител следва да разработва, въвежда и поддържа политики, процедури и механизми за контрол, които са подходящи за гарантиране на спазването от страна на финансовата институция на ограничителните мерки и които са пропорционални на експозицията по отношение на ограничителните мерки на финансовата институция.

19. Висшият служител следва:

- а. да предприема необходимите мерки, за да гарантира спазването на раздел 4.2 относно оценката на експозицията по отношение на ограничителните мерки;
- б. да предприема необходимите мерки, за да гарантира спазването на раздел 4.3 относно политиките и процедурите за ефективни ограничителни мерки;
- в. да предоставя редовна и адекватна информация на ръководния орган, за да може той да изпълнява функциите си, определени в раздел 4.1.1 и раздел 4.1.2  
Управленската информация следва да включва най-малко:
  - i) промени в експозицията на финансовата институция по отношение на ограничителните мерки и резултат от оценката на експозицията на финансовата институция по отношение на ограничителните мерки;
  - ii) промени в режимите на ограничителните мерки и тяхното въздействие върху финансовата институция;
  - iii) статистически данни и информация, свързани с:
    - броя на генерираните сигнали;
    - броя на сигналите, които все още не са анализирани;
    - броя на докладите, представени на съответния национален орган, компетентен за прилагането на ограничителните мерки<sup>5</sup> и/или на компетентния надзорен орган, както се изисква от приложимото законодателство;
    - средното време между действителното положително съвпадение и доклада, представен на съответния национален орган, компетентен за прилагането на ограничителните мерки и/или на компетентния надзорен орган, както се изисква от приложимото законодателство;
    - стойността на замразените финансови средства, замразените икономически ресурси<sup>6</sup> и естеството на тези активи, държани във финансовата институция;
  - iv) информация за човешките и техническите ресурси и адекватността на тези ресурси с оглед на експозицията на финансовата институция по отношение на ограничителните мерки;
  - v) недостатъци или пропуски, установени във връзка с политиките, процедурите и механизмите за контрол на ограничителните мерки на финансовата институция, включително наблюдения, предоставени от компетентните органи за надзор на политиките, процедурите и механизмите за контрол за прилагането на ограничителни мерки;
  - vi) случаите на нарушаване и заобикаляне на ограничителните мерки и причините за това нарушаване и заобикаляне;
  - vii) предложения за начини за справяне с всякакви промени в регулаторните изисквания или в експозицията по отношение на ограничителните мерки, или каквито и да са недостатъци в политиките, процедурите или механизмите за контрол на ограничителните мерки на финансовата

<sup>5</sup> [https://finance.ec.europa.eu/eu-and-world/sanctions-restrictive-measures/overview-sanctions-and-related-resources\\_en#contact](https://finance.ec.europa.eu/eu-and-world/sanctions-restrictive-measures/overview-sanctions-and-related-resources_en#contact).

<sup>6</sup> Вж. член 2, параграфи 5 и 6 от Директива (ЕС) 2024/1226.

институция, които са били установени, и случаи на нарушения и заобикаляне на ограничителните мерки, които са били установени.

- г. докладват за всички нарушения на ограничителните мерки на съответните национални органи, компетентни за прилагането на ограничителните мерки, и/или на компетентния надзорен орган, както се изисква от приложимото законодателство;
  - д. сътрудничат си ефективно и конструктивно със съответните национални органи, компетентни за прилагането на ограничителните мерки, и с компетентния надзорен орган, както се изисква от приложимото законодателство.
20. Когато финансовата институция е част от група, висшият служител на ниво група следва да оценява ефективността на политиките, процедурите и механизмите за контрол за спазване на съответните ограничителни мерки по отношение на клонове, дъщерни предприятия, посредници, дистрибутори и представители, когато е приложимо. Крайната отговорност за спазването на ограничителните мерки се носи от всеки субект от групата.
21. Висшият служител следва да наблюдава подготовката и изпълнението на програмата за обучение, както е посочено в раздел 4.4.

## 4.2 Провеждане на оценка на експозицията по отношение на ограничителните мерки

22. Вътрешните процедури на финансовите институции следва да обхващат оценката на експозицията по отношение на ограничителни мерки, за да се разбере до каква степен всяка област от тяхната дейност е изложена на ограничителни мерки и е уязвима към заобикаляне на ограничителните мерки.
23. Оценката на експозицията по отношение на ограничителни мерки следва да даде възможност на финансовите институции да определят и оценят:
- а. кои режими на ограничителни мерки се прилагат към тях;
  - б. вероятността от неприлагане на ограничителните мерки;
  - в. вероятността от заобикаляне на ограничителните мерки;
  - г. въздействието от всякакви нарушения на ограничителните мерки; и
  - д. следните рискови фактори:
    - а) географски риск, включително:
      - i. където финансовата институция извършва дейността си, т.е. юрисдикциите и териториите, в които финансовата институция е установена или извършва дейност;
      - ii. степента, до която тези юрисдикции и територии са изложени на ограничителни мерки или за които е известно, че се използват за заобикаляне на ограничителни мерки;
      - iii. произход и местоназначение на сделките.

- б) риск за клиента, включително:
- i. връзки на клиенти и, ако е приложимо, техните действителни собственици и контролиращи акционери, с държави, за които са въведени ограничителни мерки поради ситуация, засягаща тази държава, или за които е известно, че се използват за заобикаляне на ограничителни мерки;
  - ii. броя на клиентите, вида на клиентите и сложността на тези клиенти, като например проблемите при установяването на действителния собственик;
  - iii. дейността на клиентската база и сложността на дейността, включително всякакви връзки с отрасли или сектори, които могат да бъдат обект на икономически или други ограничителни мерки, както и честотата и видовете сделки.
- в) риск, свързан с продуктите и услугите, включително:
- i. естеството на продуктите и услугите на финансовата институция;
  - ii. степента, в която предоставянето на тези продукти и услуги излага финансовата институция на риск от нарушения на ограничителните мерки и заобикаляне на ограничителните мерки.
- г) риск, свързан с каналите за доставка, включително дали използването на посредници, агенти, трети страни, кореспондентски банкови отношения или други канали за доставка създава уязвими страни, включително чрез:
- i. ограничаване на видимостта на финансовата институция върху участващите страни;
  - ii. поставяне на финансовата институция в зависимост от процесите на проверка на трети страни;
  - iii. увеличаване на експозицията на финансовата институция на географски рискове, тъй като тя извършва дейност или е базирана в държави, за които са въведени ограничителни мерки поради ситуация, засягаща тази държава, или за които е известно, че се използват за заобикаляне на ограничителни мерки.
24. Оценката, посочена в точка 22, следва да се основава на достатъчно разнообразен набор от източници на информация, включително най-малко следното:
- а. информация, получена като част от прилагането на мерките за комплексна проверка на клиента на финансовата институция, в съответствие с разпоредбите на член 13 от Директива (ЕС) 2015/849;
  - б. информация от международни органи, правителство, национални компетентни органи, включително надзорни органи в областта на борбата с изпирането на пари/финансирането на тероризма, звена за финансово разузнаване (ЗФР) и

- правоприлагащи органи (ПО), например актуални типологии за заобикаляне на ограничителните мерки;
- в. информация от достоверни и надеждни публични източници, например доклади във вестници и други медии с добра репутация;
  - г. информация от достоверни и надеждни търговски организации, например доклади за риска;
  - д. когато има такава информация, анализ на предишни сигнали за ограничителни мерки относно действителни положителни и фалшиви положителни съвпадения, за да се определят ситуациите, в които е най-вероятно да се появят действителни положителни съвпадения.
25. Когато извършват оценка на експозицията по отношение на ограничителни мерки, финансовите институции следва да преценят дали проверката със задна дата на клиентската база данни и на записите на минали сделки може да бъде полезна и пропорционална. Такъв може да бъде случаят, когато финансовата институция е установила или има основателни причини да предполага, че предишната ѝ система за проверка е била неадекватна или неефективна.
26. Финансовите институции следва да гарантират, че поддържат актуална и уместна своята оценка на експозицията по отношение на ограничителни мерки. За да се постигне това, финансовите институции следва да я преразглеждат най-малко веднъж годишно и при необходимост да я актуализират. Освен това, ако е необходимо, финансовите институции следва да преразгледат своята оценка на експозицията по отношение на ограничителни мерки в следните ситуации:
- а. приемане на нови ограничителни мерки и значителни промени в съществуващите ограничителни мерки;
  - б. преди предоставяне на нови продукти, предлагане на нови канали за доставка на продукти, обслужване на нови групи клиенти, влизане в нови географски райони;
  - в. значителни промени в профила на дейност, клиентската база, организационната структура или бизнес модела на институцията;
  - г. установяване на неприлагане на ограничителни мерки и заобикаляне на ограничителните мерки, което разкрива нецелесъобразността на оценката на експозицията по отношение на ограничителните мерки;
  - д. недостатъци в оценката на експозицията съгласно съществуващите ограничителни мерки, установени от финансовата институция или компетентния орган, отговорен за надзора на вътрешните политики, процедури и механизми за контрол, за да се гарантира прилагането на ограничителни мерки на равнището на Съюза и на национално равнище.
27. Финансовите институции следва да документират методологията си за извършване и преразглеждане на оценката на експозицията по отношение на ограничителни мерки и резултата от тази оценка и да ги предоставят на компетентния орган при поискване.

28. Когато финансовата институция е предприятие майка на група, ръководният орган на групата следва да гарантира, че дъщерните предприятия на групата извършват своя собствена оценка на експозицията по отношение на ограничителни мерки по координиран начин и въз основа на обща методология, като същевременно отразяват собствените си особености.

### 4.3 Гарантиране на непрекъснатата ефективност на политиките, процедурите и механизмите за контрол на ограничителните мерки

29. За да бъдат ефективни, политиките, процедурите и механизмите за контрол на финансовата институция за прилагане на ограничителни мерки следва да ѝ позволяват да прилага цялостно и пълноценно всички приложими ограничителни мерки без забавяне.

30. Политиките, процедурите и механизмите за контрол следва да обхващат най-малко:

- а. процеси за гарантиране, че финансовите институции разполагат с цялата актуална информация относно приложимите ограничителни мерки;
- б. процедури за гарантиране на актуализирането на списъците и изискванията на приложимите ограничителни мерки веднага след влизането им в сила;
- в. процеси за гарантиране, че оценката на експозицията по отношение на ограничителни мерки остава актуална и навременна;
- г. процеси за гарантиране, че политиките, процедурите и механизмите за проверка са съизмерими с оценката на експозицията по отношение на ограничителни мерки;
- д. процеси за гарантиране, че политиките и процедурите за ограничителни мерки са:
  - i. редовно преразглеждани;
  - ii. редовно изменяни и актуализирани, когато и където е необходимо;
  - iii. ефективно прилагани; и
  - iv. разработени по такъв начин, че да водят до предприемане на необходимите действия, след като бъдат установени недостатъци.
- е. процедури за започване на незабавно разследване на всички потенциални съвпадения;
- ж. ако са налице действителни положителни съвпадения, процедури, които активират последващи действия, за да се гарантира съответствие с приложимите ограничени мерки, включително незабавно отхвърляне, спиране или замразяване, и докладване пред съответните национални органи, компетентни за прилагането на ограничителните мерки, или пред компетентния надзорен орган, както се изисква от приложимите закони, в сроковете, определени от тези органи или от регламента за приложимите ограничителни мерки;

- з. документирана вътрешна организация, в която ясно са определени задачите и отговорностите във връзка с ограничителните мерки, включително при възлагане на дейности на външни изпълнители;
- и. други аспекти, посочени в Насоки ЕВА/GL/2024/15 относно вътрешните политики, процедури и механизми за контрол, за да се гарантира прилагането на ограничителни мерки съгласно Регламент (ЕС) 2023/1113.

## 4.4 Обучение

31. Финансовите институции следва да предоставят редовно обучение на членовете на своя персонал, за да се гарантира, че те са и продължават да бъдат запознати със:
  - а. приложимите ограничителни мерки;
  - б. резултата от оценката на експозицията по отношение на ограничителни мерки; и
  - в. политиките, процедурите и механизмите за контрол за спазване на приложимите ограничителни мерки.
32. Обучението следва да бъде съобразено с членовете на персонала и тяхната специфична роля. То следва да бъде навременно и адекватно, за да позволи на финансовата институция да спазва ограничителните мерки. В рамките на една група тази дейност може да се извършва — изцяло или частично — от предприятието майка.
33. Финансовите институции следва да документират своя план за обучение и да са готови да докажат при поискване пред своя компетентен орган, че обучението им е адекватно и ефективно.

EBA/GL/2024/15

---

14 ноември 2024 г.

---

## Насоки

---

относно вътрешните политики, процедури и механизми за контрол, за да се гарантира прилагането на ограничителни мерки на равнището на Съюза и на национално равнище съгласно Регламент (ЕС) 2023/1113



# 1. Спазване на насоките и задължения за докладване

---

## Статут на насоките

1. Настоящият документ съдържа насоки, издадени съгласно член 16 от Регламент (ЕС) № 1093/2010<sup>7</sup>. Съгласно член 16, параграф 3 от Регламент (ЕС) № 1093/2010 компетентните органи, ДПУ и ДУК трябва да полагат всички усилия за спазване на насоките.
2. В насоките е представено становището на ЕБО за подходящите надзорни практики в рамките на Европейската система за финансов надзор или за това как правото на ЕС следва да се прилага в дадена област. Компетентните органи, както са дефинирани в член 4, параграф 2 от Регламент (ЕС) № 1093/2010, за които се отнасят тези насоки, трябва да ги спазват, като ги включат в практиките си по подходящ начин (напр. като изменят своята правна рамка или надзорни процеси), включително когато насоките са насочени основно към институциите.

## Изисквания за докладване

3. Съгласно член 16, параграф 3 от Регламент (ЕС) № 1093/2010, най-късно до 11.04.2025 компетентните органи са длъжни да уведомят ЕБО дали спазват или възнамеряват да спазват тези насоки или, в противен случай, да изложат причините за неспазване. При липса на уведомление в този срок ЕБО ще счита, че компетентните органи не спазват насоките. Уведомленията трябва да се изпратят чрез подаване на формуляра, достъпен на уебсайта на ЕБО, като се посочи референтен номер „EBA/GL/2024/15“. Уведомленията следва да се подават от лица, оправомощени да докладват за наличието на спазване от името на техните компетентни органи. Всяка промяна в статута на спазването на насоките също се докладва пред ЕБО.
4. Уведомленията се публикуват на уебсайта на ЕБО в съответствие с член 16, параграф 3.

---

<sup>7</sup> Регламент (ЕС) № 1093/2010 на Европейския парламент и на Съвета от 24 ноември 2010 г. за създаване на Европейски надзорен орган (Европейски банков орган), за изменение на Решение № 716/2009/ЕО и за отмяна на Решение 2009/78/ЕО на Комисията (ОВ L 331, 15.12.2010 г., стр. 12).

## 2. Предмет, обхват и определения

---

### Предмет и обхват на прилагане

5. В настоящите насоки се посочват вътрешните политики, процедури и механизми за контрол, които доставчиците на платежни услуги (ДПУ) и доставчиците на услуги за криптоактиви (ДУК) следва да въведат, за да гарантират ефективното прилагане на ограничителни мерки на равнището на Съюза и на национално равнище при извършването на преводи на средства и прехвърляния на криптоактиви, както е определено в Регламент (ЕС) 2023/1113 на Европейския парламент и на Съвета<sup>8</sup>.

### Адресати

6. Настоящите насоки се отнасят до:
  - а. компетентните органи, отговарящи за надзора върху ДПУ и ДУК във връзка със спазването на техните задължения съгласно Регламент (ЕС) 2023/1113;
  - б. финансовите институции съгласно определението в член 4, точка 1 от Регламент (ЕС) № 1093/2010, които са ДПУ съгласно определението в член 3, точка 5 от Регламент (ЕС) 2023/1113, и доставчиците на услуги за криптоактиви съгласно определението в член 3, точка 15 от Регламент (ЕС) 2023/1113.

---

<sup>8</sup> Регламент (ЕС) 2023/1113 на Европейския парламент и на Съвета от 31 май 2023 г. относно информацията, придружаваща преводите на средства и прехвърлянията на определени криптоактиви, и за изменение на Директива (ЕС) 2015/849 (преработен текст) (ОВ L 150, 9.6.2023 г., стр. 1).

## Определения

7. Термините, използвани и дефинирани в Регламент (ЕС) 2023/1113, имат същото значение в настоящите насоки. В допълнение, за целите на настоящите насоки се прилагат следните определения:

<b>Ограничителни мерки</b>	означава ограничителни мерки на Съюза, както са определени в член 2, параграф 1 от Директива (ЕС) 2024/1226, и националните ограничителни мерки, приети от държавите членки в съответствие с техния национален правен ред (доколкото те се прилагат за финансовите институции).
<b>Целенасочени финансови санкции</b>	означава както замразяване на активи, така и забрана за предоставяне на средства или други активи, пряко или непряко, в полза на посочени в списъка лица и субекти съгласно решения на Съвета, приети на основание на член 29 от ДЕС, и регламенти на Съвета, приети на основание на член 215 от ДФЕС.
<b>Секторни ограничителни мерки</b>	означава ограничителни мерки, като например ембарго върху оръжие и свързано оборудване или икономически и финансови мерки (напр. ограничения върху вноса и износа и ограничения за предоставянето на определени услуги, например банкови услуги).

## 3. Въвеждане

---

Дата на прилагане

8. Настоящите насоки се прилагат от 30 декември 2025 г.

## 4. Насоки относно вътрешните политики, процедури и механизми за контрол, за да се гарантира прилагането на ограничителни мерки на равнището на Съюза и на национално равнище съгласно Регламент (ЕС) 2023/1113

---

### Общи разпоредби

1. ДПУ и ДУК следва да въведат политики, процедури и механизми за контрол, за да могат да спазват ограничителните мерки. Тези политики, процедури и механизми за контрол следва да следват Насоките ЕВА/GL/2024/14 относно вътрешните политики, процедури и механизми за контрол, за да се гарантира прилагането на ограничителни мерки на равнището на Съюза и на национално равнище.
2. Тези политики, процедури и механизми за контрол следва да дадат възможност на ДПУ и ДУК да определят субектите на ограничителни мерки. Те следва също така да дават възможност на ДПУ и ДУК да предприемат необходимите мерки, за да гарантират, че не предоставят никакви средства или криптоактиви на тези субекти, че не извършват финансови сделки или услуги, забранени от ограничителните мерки, и че управляват рисковете от заобикаляне на ограничителните мерки.

### 4.1 Проверка на ограничителните мерки

3. ДПУ и ДУК следва да въведат ефективна система за проверка с цел надеждно определяне на целите на ограничителните мерки, както е уточнено по-подробно в раздел 4.4.
-

#### **4.1.1 Избор на система за проверка**

4. ДПУ и ДУК следва да използват своята оценка на експозицията по отношение на ограничителни мерки, за да решат коя система за проверка ще използват или за да валидират системата за проверка, която използват, за да спазват приложимите ограничителни мерки. Системата за проверка следва да бъде адаптирана към размера, естеството и сложността на стопанската дейност на ДПУ и ДУК и тяхната експозиция по отношение на ограничителни мерки.
5. Когато вземат решение относно своята система за проверка, ДПУ и ДУК следва да преценят дали имат достъп до ресурсите, необходими за ефективното използване на избраната от тях система.
6. ДПУ и ДУК следва редовно да преразглеждат ефективността на системата за проверка, за да гарантират, че тя все още е ефективна и че продължава надеждно да определя целите на ограничителните мерки. ДПУ и ДУК следва да извършват преглед на използваната система за проверка най-малко веднъж годишно и незабавно, ако имат основания да се опасяват, че системата може да не е подходяща за целта.
7. Съгласно член 8 от Регламент (ЕС) 2022/2554 ДПУ и ДУК следва да разбират и документират възможностите и ограниченията на системата за проверка. ДПУ и ДУК следва да могат да докажат на своя компетентен орган, че тяхната система за проверка е адекватна.

#### **4.1.2 Управление на списъци**

8. ДПУ и ДУК следва да посочат в своите политики и процедури ограничителните мерки, които трябва да прилагат.
9. ДПУ и ДУК следва да разполагат с политики и процедури чрез които:
  - а. да определят кога се приема нов набор от ограничителни мерки или се актуализира или отменя съществуваща ограничителна мярка;
  - б. да актуализират своя вътрешен набор от данни, който трябва да бъде проверен, в съответствие с раздел 4.1.3 веднага след влизането в сила на нова ограничителна мярка или след актуализиране или отмяна на съществуваща ограничителна мярка.

#### **4.1.3 Определяне на набора от данни, които трябва да бъдат проверени**

10. ДПУ и ДУК следва да определят в своите политики и процедури видовете данни, които ще проверяват за всеки вид ограничителна мярка, като вземат предвид резултата от своята оценка на експозицията по отношение на ограничителни мерки и ограничителните мерки, които трябва да прилагат.

11. Когато вземат решение за набора от данни, които ще бъдат проверени според вида на приложимата ограничителна мярка, ДПУ и ДУК следва да вземат предвид всички данни, които притежават за своите клиенти, включително информацията, получена:
  - а. при прилагане на мерки за комплексна проверка на клиента съгласно правото на Съюза и националното право, транспониращо правото на Съюза; и
  - б. при спазване на Регламент (ЕС) 2023/1113.
12. В съответствие с изискванията на Регламент (ЕС) № 2023/1113 ДПУ и ДУК следва да преценят дали данните, които съхраняват, са достатъчно точни, актуални и подробни, така че да могат да определят дали страна по превода или прехвърлянето, нейният действителен собственик или всяко лице, което претендира да действа от негово име или е упълномощено за това, е обект на ограничителни мерки.
13. За да се избегнат повтарящи се фалшиви сигнали относно физическо или юридическо лице, субект и орган, който не подлежи на ограничителни мерки, но е погрешно определен като такъв от съществуващата система за проверка, ДПУ и ДУК могат да решат да включат такива лица в специален вътрешен списък (включване в „бял списък“). Причините за такова решение трябва да бъдат документирани. ДПУ и ДУК следва да преразглеждат този списък веднага след влизането в сила на нова или изменена ограничителна мярка или ако информацията за клиента се е променила.

#### **4.1.4 Проверка на клиентската база**

14. ДПУ и ДУК следва да определят в своите политики и процедури начина, по който ще проверяват своята клиентска база.
15. ДПУ и ДУК следва редовно да проверяват цялата си клиентска база данни и да определят честотата на тази проверка на клиентите въз основа на своята оценка на експозицията по отношение на ограничителни мерки.
16. ДПУ и ДУК следва да определят чрез вътрешно решение активиращите събития, при които винаги следва да се извършва проверка на техните клиенти, и да актуализират тези решения. Активиращите събития следва да включват най-малко следното:
  - а. промяна в някое от съществуващите обозначения или ограничителни мерки, ново обозначение или влизане в сила на нова ограничителна мярка;
  - б. при установяването на връзка с клиент или преди установяването на бизнес отношения;
  - в. ако настъпят значителни промени в данните от комплексната проверка на съществуващ клиент, например промяна на името, местоживеенето, националността или промяна на бизнес операциите;
  - г. ако съществуват основателни причини да се предполага, че клиентът или всяко лице, което претендира, че действа от името на клиента или е упълномощено за това, се опитва да заобиколи ограничителните мерки.

17. ДПУ и ДУК следва да проверяват най-малко следната информация за клиента в съответствие с приложимите ограничителни мерки:
- а. в случай на физическо лице:
    - а. собствено име и фамилия, в оригинал и/или транслитерация на тези данни; и
    - б. дата на раждане.
  - б. в случай на юридическо лице: наименованието на юридическото лице, в оригинал и/или транслитерация на тези данни;
  - в. в случай на физическо лице, юридическо лице, орган или субект: всички други имена, псевдоними, търговски имена, адреси на портфейлите, когато са налични в списъците, свързани с ограничителните мерки. ДПУ и ДУК следва надлежно да обосноват чрез оценката на експозицията по отношение на ограничителни мерки избора да не извършват проверка на такава информация, когато такава информация е налична.
18. При проверката на клиенти, които са юридически лица, физически лица, органи или субекти, ДПУ и ДУК следва също да проверяват, доколкото тази информация е налична:
- а. действителните собственици чрез дялово участие;
  - б. действителните собственици чрез контрол;
  - в. всяко лице, което претендира, че действа от името на клиента или е упълномощено за това.

#### **4.1.5 Проверка на преводите на средства и прехвърлянията на криптоактиви**

19. С изключение на случаите, обхванати от член 5г от Регламент (ЕС) № 260/2012, ДПУ следва да проверяват преводите на средства, преди да ги предоставят на получателя, а ДУК следва да проверяват всички прехвърляния на криптоактиви, преди да ги предоставят на получателя, независимо дали те са извършени като част от делови взаимоотношения или като част от еднократна сделка.
20. ДПУ и ДУК следва да проверяват всички страни по преводите на средства или прехвърлянията на криптоактиви според приложимите ограничителни мерки. При оценката си на експозицията по отношение на ограничителни мерки ДПУ и ДУК следва да обърнат специално внимание на стабилността и надеждността на политиките и процедурите за ограничителни мерки, въведени от ДПУ и ДУК, с които те осъществяват дейност, за да гарантират спазването на ограничителните мерки.
21. Всички данни, които могат да бъдат от значение за преценката дали дадена сделка може да бъде засегната от приложимите ограничителни мерки, следва да бъдат проверявани спрямо приложимите ограничителни мерки. Данните, които подлежат на проверка, следва да включват най-малко:
- а. информация за платеща и получателя съгласно член 4 от Регламент (ЕС) 2023/1113;



- б. информация за инициатора и бенефициера съгласно член 14 от Регламент (ЕС) 2023/1113;
  - в. целта на превода на средства или прехвърлянията на криптоактиви и, ако информацията е налична и е предмет на оценка на експозицията по отношение на ограничителни мерки, други полета със свободен текст, които да съдържат допълнителна информация относно действителния подател/получател на средства или криптоактиви;
  - г. данни за ДПУ и ДУК, участващи в превода на средства или прехвърлянията на криптоактиви, включително междинни институции и кореспонденти, с проверка на идентификационни кодове като BIC, SWIFT и други;
  - д. други данни за превода на средства или прехвърлянията на криптоактиви в зависимост от естеството, типа на операцията, получената подкрепяща документация, ако е налична информация и предмет на оценка на експозицията по отношение на ограничителни мерки;
  - е. адреси на портфейлите на инициатора и на бенефициера на прехвърлянето на криптоактиви, доколкото тази информация е налична в официалните списъци на адресите на портфейли, свързани с ограничителните мерки.
22. В съответствие с разпоредбите на раздел 4.6 от Насоки EBA/GL/2024/11 относно изискванията за предоставяне на информация във връзка с преводите на средства и определени прехвърляния на криптоактиви съгласно Регламент (ЕС) 2023/1113 („Насоки относно правилата за пътуване“) всяка нова информация, получена впоследствие, преди или след извършването на превода, също следва да бъде проверена.
23. Когато е целесъобразно, въз основа на обема и броя на прехвърлянията на криптоактиви, ДУК следва да обмислят включването в съществуващата рамка на анализ на блокчейн за целите на наблюдението на сделките.

#### **4.1.6 Калибриране**

24. ДПУ и ДУК следва да определят как да калибрират настройките на автоматизираната система за проверка, за да се увеличи максимално качеството на сигналите и да се постигне недвусмислено идентифициране, като същевременно се гарантира спазването на ограничителните мерки. Въз основа на своята оценка на експозицията по отношение на ограничителни мерки и редовните тествания ДПУ и ДУК следва най-малко:
- а. да определят за всяка приложима ограничителна мярка подходящите параметри на съвпадение, което вероятно ще генерира разумно предупреждение, позволяващо на ДПУ и ДУК да изпълнят задължението си за ограничителните мерки, като проверят праговете на действителни положителни резултати, свързани с различни проценти на съвпадение. Калибрирането не следва да бъде нито твърде чувствително, с което да води до голям брой фалшиви положителни съвпадения, нито недостатъчно чувствително, с което да води до това посочени в

списъка лица, субекти и органи да не бъдат открити или да не бъде използвана информация в свободен формат за други ограничителни мерки;

- б. да използват система за проверка, позволяваща базирана на алгоритъм техника, която може да прави съпоставка с едно име или низ от думи, когато съдържанието на проверяваната информация не е идентично, но нейното изписване, модел или звучене имат голямо съвпадение със съдържанието на набор от данни, използван за проверка („техники на частично съответствие“), и калибрират степента на „частично съответствие“ в своята система за проверка.

25. ДПУ и ДУК следва да вземат решение относно калибрирането както преди разработването на нова система за проверка, така и периодично, в съответствие със своята оценка на експозицията по отношение на ограничителни мерки. Те следва да документират обосновката си и да я предоставят на компетентните органи при поискване.

#### **4.1.7 Разчитане на трети лица и възлагане на дейности на външни изпълнители**

26. ДПУ и ДУК следва да определят в своите политики и процедури какви действия ще предприемат ДПУ, ДУК или доставчиците на услуги, възложени на външни изпълнители, за да се гарантира спазването на приложимите ограничителни мерки. За възлагането на услуги на външни изпълнители ДПУ и ДУК, като вземат предвид Насоки ЕВА/GL/2019/02, когато е приложимо<sup>9</sup>, следва да прилагат следните основни принципи:

- а. крайната отговорност за нормативното съответствие с ограничителните мерки, независимо дали конкретни функции са възложени на външни изпълнители или не, се носи от ДПУ или ДУК;
- б. правата и задълженията на ДПУ или ДУК и на доставчика на услуги следва да бъдат ясно разпределени и изложени в писмена форма;
- в. ДПУ или ДУК, които разчитат на споразумение за възлагане на дейности на външни изпълнители, следва да продължат да носят отговорност за наблюдението и надзора на качеството на услугите, предоставяни от доставчика на услуги;
- г. вътрешногруповото възлагане на дейности следва да е предмет на същата регулаторна рамка като възлагането на доставчици на услуги извън групата.

27. ДПУ и ДУК следва да въведат и прилагат необходимите механизми за контрол, за да гарантират, че използването на външни доставчици на услуги не ги излага на риск от нарушаване на ограничителните мерки, и да документират тези механизми за контрол в споразумението за възлагане на дейности на външни изпълнители.

28. Когато доставчиците на услуги следва да актуализират данни, които ще се използват от ДПУ и ДУК относно физически, юридически лица, субекти и органи, спрямо които се прилагат приложимите ограничителни мерки, ДПУ и ДУК следва да гарантират, че със

---

<sup>9</sup> Насоки ЕВА/GL/2019/02 относно договореностите за възлагане на дейности на външни изпълнители.

споразумението за услуги се свежда до минимум рискът от нарушаване на ограничителните мерки от страна на ДПУ или ДУК.

29. Когато са налице споразумения за възлагане на дейности на външни изпълнители, ДПУ и ДУК следва да извършват редовен контрол на спазването от страна на доставчика на услуги на задълженията, произтичащи от споразумението, да оценяват ефективността на услугите, обхванати от дадено споразумение, и да предприемат всички необходими смекчаващи мерки, включително предоговаряне на споразумението.
30. Разпоредбите на настоящия раздел не засягат задълженията и задачите на ДПУ и ДУК във връзка с оперативната устойчивост на цифровите технологии, както е посочено в Регламент (ЕС) 2022/2554.<sup>10</sup>

## 4.2 Мерки за надлежна проверка и верификация за целите на анализа на сигналите

### 4.2.1 Политики и процедури за управление и анализ на сигналите

31. ДПУ и ДУК следва да разполагат с политики и процедури за проверка на сигнали във връзка с ограничителни мерки. Тези политики и процедури следва да дават възможност на ДПУ и ДУК да потвърждават дали даден сигнал е истинско положително съвпадение и, ако това е така, да определят действията, необходими за спазване на приложимата ограничителна мярка.
32. Тези политики и процедури следва да включват:
  - а. стъпки за започване на незабавно разследване на всички потенциални съвпадения за всеки превод на средства или прехвърляне на криптоактиви;
  - б. правила съгласно общата политика за съхраняване на данни на ДПУ и ДУК за документиране на всяко решение, взето по отношение на сигналите;
  - в. мерки за спазване на раздел 4.2.2 от настоящите насоки;
  - г. различни нива на преглед, които следва да се извършват в съответствие с оценката на експозицията по отношение на ограничителни мерки, чрез извършване на преглед от поне двама души във връзка със ситуации на по-висока експозиция.

---

<sup>10</sup> Регламент (ЕС) 2022/2554 на Европейския парламент и на Съвета от 14 декември 2022 г. относно оперативната устойчивост на цифровите технологии във финансовия сектор и за изменение на регламенти (ЕО) № 1060/2009, (ЕС) № 648/2012, (ЕС) № 600/2014, (ЕС) № 909/2014 и (ЕС) 2016/1011 (текст от значение за ЕИП), ОВ L 333, 27.12.2022 г., стр. 1.

#### 4.2.2 Мерки за надлежна проверка за целите на анализа на сигналите

33. В сигнала, генериран от системата за проверка, трябва да се посочва елементът на съответната ограничителна мярка. Сигналите следва да се анализират от служители, които притежават необходимия експертен опит и са достатъчно добре обучени<sup>11</sup>.
34. Когато имат съмнения относно истинността на дадено съвпадение, ДПУ и ДУК следва да използват допълнителна информация, с която може да разполагат и/или да получат в подкрепа на анализа на сигналите, доколкото тази информация е налична, като например:
- а. данни за идентификация на физическо лице, юридическо лице, субект или орган, които не са били използвани на етапа на проверка;
  - б. информация за местопребиваването на физическото лице и информация за седалището или регистрирания адрес на юридическо лице, субект или орган, които не са използвани на етапа на проверката;
  - в. информация за националностите, гражданството на физически лица, които не са използвани на етапа на проверка;
  - г. данни за представителна, управленска и организационна структура на юридическите лица, които не са използвани на етапа на проверката;
  - д. данни за контакт, които не са използвани на етапа на проверка.
35. ДПУ и ДУК следва да определят в своите политики и процедури начина за разглеждане на случаи, при които не е възможно да се заключи недвусмислено идентифициране след допълнителна надлежна проверка, че съпадението е истинско положително съвпадение, фалшиво положително съвпадение или ситуация на омоними. ДПУ и ДУК следва да се въздържат от предоставяне на финансови услуги на страна по превод или прехвърляне, преди да вземат информирано решение.

#### 4.2.3 Оценка на това дали даден субект се притежава или контролира от посочено в списъка лице

36. ДПУ и ДУК следва да посочат в своите политики и процедури как ще оценяват дали дадено юридическо лице или субект се притежава или контролира от посочено в списъка лице или субект.
37. ДПУ и ДУК следва:

---

<sup>11</sup> Вж. раздел 4.4 от Насоките относно вътрешните политики, процедури и контрол, за да се гарантира прилагането на ограничителни мерки на равнището на Съюза и на национално равнище.

- а. да прилагат критериите, посочени в Насоките на Съвета на ЕС относно санкциите<sup>12</sup> и в раздел VIII Най-добри практики на Съвета на ЕС<sup>13</sup>, за да определят дали дадено юридическо лице е притежавано или контролирано от друго лице или субект;
- б. да прилагат критериите, използвани за идентифициране на действителен собственик съгласно приложимото законодателство<sup>14</sup>;
- в. използване на наличните публични източници на информация, например регистри на притежавани и контролирани субекти и регистри на действителните собственици.

38. Ако оценката остане неубедителна, ДПУ и ДУК следва да обмислят възможността за сътрудничество с националния орган, компетентен за прилагането на ограничителните мерки. Крайната отговорност за спазването на ограничителните мерки се носи от ДПУ и ДУК.

#### **4.2.4 Мерки за контрол и надлежна проверка за спазване на секторните ограничителни мерки**

39. ДПУ и ДУК следва да вземат предвид оценката на експозицията по отношение на ограничителни мерки, когато определят видовете контрол, които ще прилагат за спазване на ограничителните мерки. Като част от това ДПУ и ДУК следва да определят каква налична информация, свързана с дадена сделка, ще бъде проверена.

40. ДПУ и ДУК следва да обърнат специално внимание на секторните ограничителни мерки, които са свързани с конкретна юрисдикция или територия. При такива ограничителни мерки ДПУ и ДУК следва да проверяват цялата основна информация, свързана с превода на средства или прехвърлянето на криптоактиви към или от тази конкретна юрисдикция или територия, или с превода на средства или криптоактиви, инициран от клиенти, за които е известно, че извършват стопанска дейност в тази конкретна юрисдикция или територия. Доколкото това е възможно, ДПУ и ДУК следва да проверяват:

- а. информация за държавата(ите) на гражданство, мястото на раждане;
- б. информация за обичайното място на пребиваване или основното място на стопанска дейност чрез други адреси, в съответствие с оценката на експозицията по отношение на ограничителни мерки;
- в. информация за държавата, към която или от която се извършва преводът на средства, когато се извършва преводът на средства;
- г. цел на превода на средства или прехвърлянето на криптоактиви и други полета за свободен текст, в които се предоставя допълнителна информация за стоките, плавателните съдове, държавата на местоназначение или държавата на произход

<sup>12</sup> <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-11618-2024-INIT/en/pdf>, Брюксел, 2 юли 2024 г., 11618/24 (актуализация).

<sup>13</sup> [Актуализиране на най-добрите практики на ЕС за ефективно прилагане на ограничителни мерки](#) (док. 11623/24).

<sup>14</sup> Член 3, параграф 6 от Директива (ЕС) 2015/849.

на стоките, за които се извършва плащането, в съответствие с оценката по отношение на експозицията на ограничителните мерки.

41. Ако е оправдано от оценката на експозицията по отношение на ограничителни мерки, ДПУ и ДУК следва да обмислят включването в своята система за проверка на геолокационни инструменти и инструменти за откриване на използването на прокси услуги с цел да откриват и възпрепятстват IP адреси, които произхождат от държава, за която са предприети ограничителни мерки поради ситуация, засягаща тази държава, от това да осъществяват достъп до уебсайта и услугите на ДПУ и ДУК за дейност, която е забранена съгласно режими на ограничителни мерки.
42. Съгласно своята оценка на експозицията по отношение на ограничителни мерки ДПУ и ДУК могат да обмислят прилагането на специфични мерки за контрол, като например:
  - а. при установяване на делови взаимоотношения, придобиване на съответната информация относно вида на стопанската дейност на клиента и държавите, в които клиентът извършва стопанска дейност;
  - б. искане на допълнителна информация от клиента, например описание на стоките с двойна употреба или на стоките, предмет на секторни ограничителни мерки, информация за подходящото разрешение за работа със стоките с двойна употреба, държава на произход на стоките, информация за крайния потребител на стоките;
  - в. искане на по-подробна информация от клиента относно целта на превода на средства или прехвърлянето на криптоактиви;
  - г. използване на следните данни: корабни регистри, регистри на недвижими имоти и други публично достъпни набори от данни (когато са налични).
43. Когато ДПУ и ДУК използват функции за автоматично разчитане на информация от документи, свързани с превода на средства или прехвърлянето на криптоактиви, например алгоритми за оптично разпознаване на символи или машинночетими проверки на зони, те следва да предприемат необходимите стъпки, за да гарантират, че тези инструменти улавят информацията по точен и последователен начин.

#### **4.2.5 Мерки за надлежна проверка за откриване на опити за заобикаляне на ограничителните мерки**

44. ДПУ и ДУК следва да бъдат информирани за типологиите и тенденциите в заобикалянето на ограничителните мерки. Съответните източници на информация, на които ДПУ и ДУК следва винаги да се позовават, включват най-малко доклади, споделяни от:
  - а. съответните национални органи, компетентни за прилагането на ограничителни мерки,<sup>15</sup> и/или националните надзорни органи;
  - б. звената за финансово разузнаване и правоприлагащите органи;

---

<sup>15</sup> [https://finance.ec.europa.eu/eu-and-world/sanctions-restrictive-measures/overview-sanctions-and-related-resources\\_en#contact](https://finance.ec.europa.eu/eu-and-world/sanctions-restrictive-measures/overview-sanctions-and-related-resources_en#contact).

- в. съответните публично-частни партньорства на национално равнище или на равнище ЕС;
  - г. органите на ЕС<sup>16</sup>.
45. Политиките и процедурите за надлежна проверка следва да дават възможност на ДПУ и ДУК да откриват евентуални опити за заобикаляне на ограничителни мерки, като например опити за:
- а. пропускане, изтриване или промяна на информация в платежните съобщения;
  - б. насочване на преводи или прехвърляния чрез лица, свързани с клиент, който е обект на ограничителни мерки;
  - в. структуриране на преводи на средства или прехвърляне на криптоактиви, за да се прикрие участието на определена страна;
  - г. прикриване на действителната собственост или контрола върху активите;
  - д. използване на фалшифицирана или измамна съпътстваща документация за превода на средства или прехвърлянето на криптоактиви.
46. ДПУ и ДУК, които са изложени в особена степен на риска да бъдат използвани за заобикаляне на мерките, следва също така да обмислят извършването на обобщен анализ на платежните потоци към или от държави, за които се прилагат ограничителни мерки, и държави, за които е известно, че се използват за заобикаляне на ограничителните мерки.

### 4.3. Мерки за замразяване и докладване

#### 4.3.1 Спиране на изпълнението на преводи на средства и замразяване на средства

47. ДПУ следва да разполагат с политики и процедури за незабавно спиране на операции, които задействат сигнал за възможно съвпадение с посочено в списъка лице или субект, или такива, които са притежавани, държани или контролирани от посочено лице или субект, или чийто действителен собственик е посочено лице.
48. Ако чрез вътрешен анализ на такъв сигнал, извършен от доставчиците на платежни услуги, се потвърди, че възможното съвпадение е с посочено в списъка лице или субект, или такива, които са притежавани, държани или контролирани от посочено лице или субект, или чийто действителен собственик е посочено лице, ДПУ следва незабавно:
- а. да замразят съответните средства;
  - б. да спрат извършването на преводи на средства, които биха били в нарушение на ограничителните мерки.

---

<sup>16</sup> Вж. например [https://finance.ec.europa.eu/news/sanctions-commission-publishes-guidance-help-european-operators-assess-sanctions-circumvention-risks-2023-09-07\\_en](https://finance.ec.europa.eu/news/sanctions-commission-publishes-guidance-help-european-operators-assess-sanctions-circumvention-risks-2023-09-07_en).

#### 4.3.2 Замразяване на прехвърлянето на криптоактиви

49. Когато чрез вътрешен анализ на сигнал се потвърди, че възможното съвпадение е с посочено в списъка лице или субект, или такива, които са притежавани, държани или контролирани от посочено лице или субект, или чийто действителен собственик е посочено в списъка лице, ДУК следва да разполагат с политики и процедури за незабавно замразяване и блокиране на средствата в междинна сметка, докато съответният национален орган, компетентен за прилагането на ограничителни мерки, даде указания на ДУК какви действия да предприеме по отношение на тези средства. Крайната отговорност за спазването на ограничителните мерки се носи от ДУК.

#### 4.3.3 Мерки за докладване

50. Съгласно приложимите изисквания на Съюза и национални изисквания ДПУ и ДУК следва да имат ясни процедури за докладване без забавяне или в рамките на определен срок на съответния национален орган, компетентен за прилагането на ограничителни мерки, и/или на компетентния надзорен орган:

- а. всяко действие, предприето за конкретен превод, свързан с ограничителна мярка;
- б. установяване на нарушение на ограничителните мерки; и
- в. извършването на всякакви преводи на средства или прехвърляне на криптоактиви, които нарушават приложима ограничителна мярка, чрез предоставяне на информация за обстоятелствата, като например инцидент във функционирането на системата за проверка във връзка с такъв превод.

51. Когато подозират възможно заобикаляне на ограничителните мерки или открият опит за превод на средства или прехвърляне на криптоактиви от или към физическо лице, юридическо лице, субект или орган, ДПУ и ДУК следва:

- а. да го докладват на съответния национален орган, компетентен за прилагането на ограничителни мерки, ако това изрично се изисква в регламент на ЕС относно ограничителните мерки;
- б. да подадат доклад за подозрителна сделка, ако това се изисква съгласно приложимото законодателство.

#### 4.3.4 Процедури за изключения или при отмяна на ограничителни мерки

52. ДПУ и ДУК следва да разполагат с политики и процедури за определяне на това дали се прилагат изключения, лицензионни режими или дерогации, и ако се прилагат, как да действат, за да спазят приложимото право на Съюза или националното право. ДПУ и ДУК следва да определят в своите политики и процедури каква информация ще предоставят на клиентите, които биха желали да поискат дерогация, за да използват замразените си средства, ако такава дерогация е разрешена съгласно приложимата правна рамка. Тази информация следва да включва информация за правата на клиента в такава ситуация.



53. ДПУ и ДУК следва да разполагат с политики и процедури, които предвиждат действия по отношение на средствата и криптоактивите, подлежащи на конкретни ограничителни мерки, след като такава мярка бъде отменена.

#### 4.4 Гарантиране на непрекъснатата ефективност на ограничителните мерки, политиките, процедурите и системите за проверка

54. За да бъдат ефективни, политиките, процедурите и системите на ДПУ и ДУК за проверка на ограничителните мерки, те следва да дават възможност за:

- а. надеждно откриване на положителни съвпадения;
- б. при потвърждение за положителни съвпадения — незабавно спиране на изпълнението на преводи на средства, блокиране всички входящи преводи и депозирането им във временна сметка, незабавно замразяване средствата или криптоактивите и докладване за тези действия на съответния национален орган, компетентен за прилагането на ограничителни мерки, за допълнителни инструкции;
- в. докладване за замразените активи на съответните национални органи, компетентни за прилагането на ограничителни мерки, и/или на компетентния надзорен орган, както се изисква от приложимите закони, без забавяне или в сроковете, предвидени в приложимото право на Съюза или в националното право;
- г. съобщаване за съмнение за заобикаляне или опит за заобикаляне на ограничителните мерки на съответния национален орган, компетентен за прилагането на ограничителни мерки, или на националното ЗФР, ако това се изисква съгласно приложимото законодателство.

55. ДПУ и ДУК следва редовно да тестват настройките на своите системи за проверка, за да определят дали системата за проверка продължава да бъде подходяща с оглед на оценката на експозицията на ДПУ и ДУК по отношение на ограничителните мерки и дали продължава да бъде ефективна. ДПУ и ДУК следва да определят честотата на проверките въз основа на оценката на експозицията по отношение на ограничителни мерки и да ги записват в своите политики и процедури.

56. При изпитването на своята система за проверка ДПУ и ДУК следва да:

- а. тестват калибрирането на системата за проверка, както е описано в раздел 4.1.6;
- б. оценяват точността на управлението на списъка с използването на приложими и актуални ограничителни мерки;
- в. оценяват дали всички клиенти и преводи на средства и прехвърляния на криптоактиви се проверяват, когато е необходимо;

- г. оценяват адекватността и уместността на информационните полета, използвани в системата за проверка, например обхвата на преводите на средства или прехвърлянията на криптоактиви, постъпващи в системата за проверка;
- д. оценяват навременността на автоматичното спиране на операциите;
- е. преценяват дали процесите и ресурсите, които са на разположение за анализ на сигналите, дават възможност за бързо докладване за истински положителни съвпадения.

57. ДПУ и ДУК следва да докладват на ръководния орган за значителни слабости или недостатъци на системата за проверка и незабавно да предприемат корективни мерки.